

ထိုင်းနိုင်ငံဆိုင်ရာအချက်အလက်

နောက်ခံသမိုင်း

ထိုင်းနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှဗဟိုတွင်တည်ရှိပြီး မဲခေါင်မြစ်၏ရေလမ်းကြောင်းကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁ ရာစု ဝန်းကျင်၌ ထူထောင်နိုင်ခဲ့သော ခမာမင်းနိုင်ငံဖြစ်သည့် ဖူနန်မင်းနိုင်ငံတွင် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုများလွှမ်းမိုးခြင်းရှိသကဲ့သို့ ၎င်းမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်း အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု အကြီးအကျယ်ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ရှိလာခဲ့သည်။

ဖူနန်မင်းနိုင်ငံ အင်အားကျဆင်းပြီး ၁၃ ရာစုတွင် ခမာအင်ပါယာလည်း အင်အားကျဆင်းပြီးသည့်နောက် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ထိုင်း၊ မွန်၊ ခမာနှင့် မလေးမင်းနိုင်ငံများစွာ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ထိုသို့ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရာ ၁၂၃၈ ခုနှစ်၌ ဆူကိုထိုင်း (Sukhothai) မင်းနိုင်ငံအဖြစ် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်စာရင်းအရ ထိုင်းနိုင်ငံ၏စုစုပေါင်းလူဦးရေသည် ၆၈ သန်းကျော်ရှိပြီး ၆၁.၇ သန်းခန့်မှာ ထိုင်းလူမျိုးများဖြစ်သည်။ ပြည်နယ် ၇၅ ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး လူနည်းစုဖြစ်သော မလေးမွတ်ဆလင်များမှာ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် ရှမ်း(group of Shans)၊ ထိုင်း၊ လာအိုနှင့် အခြားထိုင်းစကားပြော လူမျိုးများနေထိုင်ပြီး ၎င်းတို့ကို ထိုင်းလူမျိုးများဟုခေါ်သည်။ တရုတ်လူနည်းစု(Chinese minority)သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် ကောင်းစွာပါဝင်ထားနိုင်ကြ၍ ထိုင်းလူထုအတွင်း တစ်သားတည်းကျအောင် နေထိုင်ကြနိုင်သူများလည်းဖြစ်သည်။ လူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် ကောက်ခံသောစစ်တမ်းအရ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၉၄.၆ %မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ၄%မှာ အစ္စလာမ်ဘာသာ၊ ၁%မှာ ခရစ်ယာန်၊ ဟိန္ဒူနှင့် အခြား ကိုးကွယ်မှုများလည်းရှိသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဧရိယာအကျယ်အဝန်းမှာ ၅၁၃,၁၂၀ စတုရန်းကီလိုမီတာ (၁၉၈,၄၅၅ စတုရန်းမိုင်) ကျယ်ဝန်းသည်။

ယဉ်ကျေးမှု

ထိုင်းယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာများသည် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ကျန်အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည်။ ထိုင်းယဉ်ကျေးမှုတွင် ရိုးရာအစဉ်အလာနုတ်ဆက်ခြင်းကို (the wai) ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့

နှုတ်ဆက်ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုအရ အသက်ငယ်ရွယ်သောသူက ဦးစွာ လက်အုပ်ချီ ဦးညွတ်ကာ အမျိုးသားများက ဆဝါဒီခရက်(Sawasdee Ka)ဟု နှုတ်ဆက်ကြသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ မင်္ဂလာပါ ဟုဆိုလိုပါသည်။ ထို့နောက် အသက်ကြီးသောသူက အလားတူပြန်လည် နှုတ်ခွန်းဆက် တုန့်ပြန်ပေးပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ အတွင်းမှာပင် ထိုင်းရိုးရာ (the wai) နှုတ်ဆက်စကားကိုအသုံးပြုပါသည်။ အာရှယဉ်ကျေးမှုအများစုကဲ့သို့ပင် ဘိုးဘေးဘီဘင်များကို အရိုအသေပေးခြင်းသည် ထိုင်းတို့၏ဘာသာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော အလေ့အထများထဲမှ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေး

ထိုင်းလူမျိုးတို့၏ စိတ်တွင် လွမ်းမိုးသော အရေးကြီးသည့်အချက် (၄)ချက်မှာ ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု၊ နိုင်ငံတော်နှင့် ဒီမိုကရေစီ တို့ဖြစ်သည်။ ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်သည် အမျိုးသားစည်းလုံးရေးညီညွတ်မှု၏ လက္ခဏာရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုင်းဘုရင်စနစ်သည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ရာစုနှစ်နှင့်ချီ၍ အရေးပါသောနိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် အခြားသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများနည်းတူ မဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်ပိုင်းခြားထားသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏မဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်တွင် မဏ္ဍိုင် (၁) ရပ်၏လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် အခြားမဏ္ဍိုင် (၂) ရပ်က ထိန်းချုပ်နိုင်သော အခွင့်အာဏာရှိသည်။

အုပ်ချုပ်ရေး

အစိုးရအဖွဲ့ကို ဝန်ကြီးချုပ်ကဦးဆောင်ပြီး ထိုအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးမှ ဝန်ကြီးများ၊ ဒုဝန်ကြီးများနှင့် အရာရှိကြီးများပါဝင်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ကို အောက်လွှတ်တော်က ရွေးချယ်ပေးရသည်။ အောက်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ၏ ထောက်ခံချက်အရ ဘုရင်က ဝန်ကြီးချုပ်ကို ခန့်အပ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဝန်ကြီးများကို ခန့်ထားခြင်း၊ ဖယ်ရှားခြင်း အခွင့်အာဏာရရှိသူဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအသစ်အရ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အခြားဝန်ကြီး (၃၅)ဦးအထိ ဘုရင်မင်းမြတ်မှ ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဘုရင်မင်းမြတ်အမိန့်ဖြင့် အလျင်အမြန် အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် အရေးကြီးဥပဒေပြုရေးအဆိုကို တင်သွင်းရန် အခွင့်

အာဏာရှိပြီး ၎င်းကို တစ်နှစ်အတွင်း ပါလီမန်က မဲခွဲအတည်ပြုပေးရန်ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် ပါလီမန်လွှတ်တော်မှ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ဘတ်ဂျက်ကို ပြုစုပေးရသည်။ ဝန်ကြီးတစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးများကဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးချုပ်ကဖြစ်စေ ဆန္ဒရှိသော အစိုးရ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မူဝါဒအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသည့် ဥပဒေမူကြမ်းများကို ပါလီမန်သို့ တင်ပြပြီး သဘောတူညီမှု ယူရသည်။

ဥပဒေပြုရေး

ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့ဖြစ်သည့် National Assembly သည် ထိုင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန် ဥပဒေများရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသည်။ National Assembly တွင် အောက်လွှတ်တော် (House of Representatives) နှင့် အထက်လွှတ်တော် (Senate) တို့ပါဝင်ပြီး လွှတ်တော်နှစ်ရပ်(Bicameral) စနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ အထက်လွှတ်တော်တွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအမာခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လက်ရွေးစဉ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သည်။ အထက်လွှတ်တော်တွင် အမတ် (၁၅၀)ရှိပြီး လွတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တရားစီရင်ရေးအတွက် အဖွဲ့ဝင်အမြောက်အများ ခန့်ထားရေးအပေါ် အကြံပြုခွင့်အာဏာကို အထက်လွှတ်တော်သို့ ပေးအပ်ထားသည်။ အထက်လွှတ်တော်သည် နောက်ထပ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်မရှိသော (၆)နှစ် သက်တမ်းရှိ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး ၎င်းသက်တမ်းကာလအတွင်း ဖျက်သိမ်းခွင့် မရှိပါ။

အောက်လွှတ်တော်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အဓိကဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ အောက်လွှတ်တော်တွင် အမတ်ဦးရေ ၅၀၀ ပါဝင်ပြီး လွှတ်တော်(၂)ရပ်တွင် ဩဇာအာဏာပိုရှိသော လွှတ်တော်ဖြစ်သည်။ အယုံအကြည်မရှိအဆိုတင်သွင်း၍ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ၎င်း၏ကက်ဘီနက်ဝန်ကြီးများကို ရာထူးမှဖယ်ရှားနိုင်သော အာဏာ ရှိသည်။ အောက်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းမှာ (၄) နှစ်ဖြစ်သည်။

တရားစီရင်ရေး

တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့သည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ တရားရုံးအားလုံးပါဝင်သော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ တရားရုံးများသည် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့များအပေါ် အပြန်အလှန်စစ်ဆေးထိန်းညှိမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တရားစီရင်ရေးတွင် ထူးခြားသည့်စနစ် (၃)ခုရှိပြီး တရားသူကြီးများ ဆောင်ရွက်သော

တရားရုံးစနစ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တရားရုံးစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ တရားရုံးစနစ်တို့ဖြစ်သည်။ တရားရုံးများသည် လွတ်တော်မှ အတည်ပြုပေးထားသော ဥပဒေများနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ လတ်တလောနိုင်ငံရေးအခြေအနေ

ထိုင်းနိုင်ငံသည် မည်သည့်နိုင်ငံ၏ ကိုလိုနီအဖြစ်မှ အရောက်ခဲ့ဖူးသော အရှေ့တောင်အာရှ၏ တစ်ခုတည်းသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ဂုဏ်ယူဖော်ပြရန် လွတ်လပ်သူများ၏နိုင်ငံတော် (Land of The Free) ဟူသော စကားစုကို အသုံးပြုကြသည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသည် စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်ကို စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံရေးတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် အင်အား အကြီးမားဆုံးဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်များတွင် အဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ရပ်များလည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ လတ်တလော ထိုင်းနိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ယင်လပ်၏ ဖူထိုင်းပါတီ (Pheu Thai Party) သည် အနိုင်ရပြီးနောက် အာဏာရရှိလာခဲ့သည်။ ယင်လပ်သည် ယခင်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း သက်ဆင်၏ ညီမဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းသက်ဆင်သည် ပထမသက်တမ်း အပြည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ်တွင်လည်း ထပ်မံအရွေးခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဒုတိယသက်တမ်းကာလတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေး ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လူ (၂၀၀၀) ကျော်ကို သေဒဏ်ပေးခဲ့ခြင်း၊ အဂတိလိုက်စားမှုအကြီးဆုံးဖြစ်သည့် နိုင်ငံဘဏ္ဍာငွေများကို အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်ကို အခွန်ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ခြင်းများရှိသည်ဟု စွပ်စွဲခြင်းခံခဲ့ရသည်။ သက်ဆင်အပေါ် တိုင်းသူ ပြည်သားအများစုကန့်ကွက်မှု အပြင်းထန်ဆုံးမှာ ချစ်ခင်လေးစားသော ဘုရင်စနစ်ကို မရှိသင့်တော့ဟု ပြောဆိုဝေဖန်ခဲ့သောကြောင့် ဘန်ကောက်နှင့် အခြားဒေသရှိ ပညာတတ်လူတန်းစားများက သူ့ကိုမနှစ်သက်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် သက်ဆင်သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ခရီးစဉ်ဖြင့် ပြည်ပသို့ထွက်ခွာနေစဉ် ထိုင်းစစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းလိုက်ပြီး နောက် သူသည် ဒူဘိုင်းတွင် နေထိုင်နေခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် သက်ဆင်၏ ညီမ ယင်လပ်ဦးဆောင်သော ဖူထိုင်းပါတီသည် မဲများစွာဖြင့်အနိုင်ရရှိပြီးနောက် ပြည်ပ၌ တိမ်းရှောင်နေသူ

ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း သက်ဆင် ပြည်တော်ပြန်လာနိုင်စေသော လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ဥပဒေကြမ်းကို ယင်လပ်အစိုးရအဖွဲ့မှ လွတ်တော်တွင်တင်ပြီး အတည်ပြုရန် ကြိုးစားရာမှ ထိုင်းနိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခမတည်မငြိမ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ဖူထိုင်းပါတီကိုယ်စားလှယ်အများစုရှိနေသော ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အောက်လွတ်တော်သည် ထိုလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုလိုက်သည်။ ထိုဥပဒေကြမ်းကို အထက်လွတ်တော်၏ အတည်ပြုချက် ရရှိလျှင် ဥပဒေအတည်ဖြစ်မည်ဖြစ်သော်လည်း အထက်လွတ်တော်အမတ် ၄၀% ခန့် ကန့်ကွက်ခဲ့သောကြောင့် ဆွေးနွေးအတည်ပြုနိုင်ရေး ၇၅% မပြည့်၍ ဆက်လက် ဆွေးနွေးရန် ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဘန်ကောက်မြို့တွင် နာမည်ကြီး ချူလာလောင်ကွန်တက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခများ၊ ကျောင်းသားများကလည်း ဥပဒေ ကြမ်းကို ကန့်ကွက်သောကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တရားသူကြီးများ၊ ဆရာဝန်နှင့် သူနာပြုများ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတစ်လွှားပညာတတ်များနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ယုတ်စွအဆုံး ထိုင်းအကျဉ်းထောင် တစ်ချို့ထဲမှ အကျဉ်းသားများသည်ပင် ထိုလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဥပဒေကို ကန့်ကွက် သည့်အကြောင်း ထိုင်းလူမှုကွန်ယက်များ၊ ဖေ့စ်ဘုတ်စာမျက်နှာများတွင် ဓာတ်ပုံများ နှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိုသို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ဥပဒေကြမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှုများ ဖြစ်နေစဉ် အစပိုင်းတွင် ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ယင်လတ်က ထိုဥပဒေကြမ်းသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်း အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို ရည်မှန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည် ဟု ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဆန္ဒပြသူများသည် မကျေမနပ်ဆက်ဖြစ်နေခဲ့ပြီး တစ်ချို့ဆန္ဒပြ ခေါင်းဆောင်များကပင် လက်ရှိအစိုးရနှုတ်ထွက်ရေးအထိ တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ယင်လတ်ကလည်း သူတို့အစိုးရအနေဖြင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ဥပဒေကြမ်းကို လွတ်တော်တွင် ဆက်လက်တင်သွင်းရန် မကြိုးစားတော့ကြောင်းကို “လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဥပဒေကြမ်းကိစ္စက ပြီးသွားပါပြီ၊ ကျွန်မတို့ အားလုံးကို ပြန်ရုတ်သိမ်းပါမယ်” ဟု သူမက ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဆန္ဒပြသူများလိုလားသော လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ဥပဒေမူကြမ်းကိစ္စသည် အဆုံးသတ်သွားသော်လည်း ဆန္ဒပြမှုများမှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကိုယ်စားလှယ် ၁၅၃ ဦးစလုံး နှုတ်ထွက်သွားပြီးနောက် ယင်လတ်သည် အောက်လွတ်တော်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်ရန် ကြေညာခဲ့သည်။ အစိုးရဆန့်ကျင်သူများကလည်း သူတို့ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော ရွေးချယ်စရာမလိုသော ပြည်သူ့ကောင်စီဖွဲ့စည်းဖို့ထိတိုင်အောင် ရွေးကောက်ပွဲအသစ်များကို နှောင့်ယှက်မည် ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ် မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးက ဝန်ကြီးချုပ်ယင်လတ်နှင့် ဝန်ကြီးကိုးဦးကို အာဏာအလွဲသုံးစားပြုလုပ်မှုဖြင့် ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ဖြုတ်ချခံရသော ဝန်ကြီးချုပ်ယင်လတ်၏ နေရာတွင် ယာယီဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဘွန်ဆောင်ပိုင်ဆန်ကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ် မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းတပ်မတော်သည် နိုင်ငံ၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ထိန်းသိမ်းရန် အမျိုးသားငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု ထိန်းသိမ်းရေးကောင်စီ (National Peace and Order Maintaining Council-NPOMC)ကို ဖွဲ့စည်းပြီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ လွှဲပြောင်းရယူသည်ဟု ထိုင်း တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးစစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ပရာယုချန်အိုချာက ကြေညာခဲ့သည်။ လက်ရှိဝန်ကြီးချုပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပရာယုချန်အိုချာ ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် တဖြည်းဖြည်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများတွင် ပါဝင်လာသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နှစ်စဉ်ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုးမှာ ဒေါ်လာ (၁၀၅) ဘီလီယံကျော်ခန့်ရှိသည်။ အဓိက ပို့ကုန်များမှာ ဆန်၊ အထည်အလိပ်၊ ဖိနပ်၊ ရေထွက်ကုန်၊ ရာဘာ၊ လက်ဝတ်ရတနာ၊ ကား၊ ကွန်ပျူတာနှင့် လျှပ်စစ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ ဆန်စပါးသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အရေးကြီးဆုံးသီးနှံဖြစ်ပြီး ပြည်ပသို့နှစ်စဉ် ဆန်စပါးတန်ချိန် (၆.၅) သန်းကျော် တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်တင်ပို့မှုသည် ပြည်တွင်း

ထုတ်ကုန်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကျော်ရှိပြီး၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် ပို့ကုန်တင်ပို့မှုအပေါ်တွင် မှုတည်လျက်ရှိသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆၀၂) ဘီလီယံရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို အင်ဒိုနီးရှားစီးပွားရေးပြီးလျှင် ဒုတိယအကြီးဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့ပြင် တစ်ဦးချင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးအရ စင်္ကာပူ၊ ဘရူနိုင်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံများပြီးလျှင် စတုတ္ထမြောက် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ပြည်ပခရီးသွားလုပ်ငန်းမှလည်း နိုင်ငံစီးပွားရေးဝင်ငွေ ၆% ခန့်ကို နှစ်စဉ် ရယူပေးသည်။ ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ GDP မှာ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၀၄.၈ သန်း) ဖြစ်ပြီး GDP တိုးတက်နှုန်းမှာ (၀.၉)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်၍ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းမှာ (၁.၉)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုင်း-မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးအခြေအနေ

ထိုင်းနိုင်ငံသည် မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်တို့နှင့် ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံခေါ် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်းကို အဓိကတည်ထောင်သူဖြစ်ရာ အပြုသဘော ဆောင်သော စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာကိစ္စများ၊ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ စည်းမျဉ်းများစွာ ချမှတ်ဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒမှာ ဒေသတွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးရရှိရန် ဟုချမှတ်ထားသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သည့် အလျောက် နှစ်နိုင်ငံခြားပဋိပက္ခများလည်း အနည်းငယ်ရှိခဲ့ပါသည်။ မြန်မာတို့ အနေဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံအား (၁၆)ရာစုနှင့် (၁၇)ရာစုများအတွင်း အကြိမ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းအပေါ် နာကြည်းချက်အနေဖြင့် သဘောထားခဲ့ကာ ၎င်းတို့၏ ကျောင်းသုံးသင်ရိုးများတွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ မြန်မာဘုရင်အလောင်းမင်း တရားတိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးခဲ့သည့် အယုဒ္ဓမြို့ဟောင်းအား ပြင်ဆင်ခြင်းမရှိပဲ အပျက်အဆီးအတိုင်းထားရှိခြင်းများ ရှိခဲ့ပါသည်။ နယုကအစိုးရ လက်ထက် (၂၀၀၀)ပြည့်နှစ်မှ (၂၀၀၂)ခုနှစ်အတွင်း နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်ပဋိပက္ခများ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး (၂၀၀၁)ခုနှစ် မယ်ဆိုင်၊တာချီလိတ် 0-7 တောင်ကုန်း အရေးအခင်းတွင် နှစ်နိုင်ငံ တပ်မတော်များအကြား ပစ်ခတ်တိုက်ခတ်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါ သည်။ ထူးခြားသောဖြစ်ရပ်အနေဖြင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်အခြေစိုက် စွမ်းအားမြှင့်စစ်သည်တော်များ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မှ ဘန်ကောက်မြို့ရှိ မြန်မာသံရုံး

အား ဝင်ရောက်စီးနင်းသိမ်းပိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဖြစ်ရပ်သည် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးအား များစွာထိခိုက်စေခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ယခုအခါတွင် ထိုင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးကို ကောင်းမွန်စွာတိုးမြှင့်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် နယ်စပ် ကုန်သွယ်မှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၀၁,၇၂၈,၀၀၀ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ ထိုင်းနိုင်ငံရောက်မြန်မာနိုင်ငံသား ၁၄၁၈,၄၇၁ ဦး ရှိပြီး အမျိုးသား ၈၁၂,၇၉၈ ဦးနှင့် အမျိုးသမီး ၆၀၅,၆၇၄ ဦးရှိသည်။ ထိုအရေအတွက်သည် နိုင်ငံခြားသို့ရောက်ရှိနေသော မြန်မာနိုင်ငံသားအရေအတွက်၏ ၇၀ % ဖြစ်သည်။